

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mariola Wojtkiewicz

Sędziowie: SO Zbigniew Ciechanowicz (spr.)

SO Agnieszka Bednarek-Moraś

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2015 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi wierzycieli I. A. i P. A.

na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu R. J. w sprawie o sygn. akt KM 1604/14 w postaci postanowienia z dnia 2 marca 2015r. o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego i obciążeniu nimi wierzycieli

ewentualnie z wniosku wierzycieli o obniżenie opłaty egzekucyjnej

przy udziale dłużnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

na skutek zażalenia dłużnika na postanowienie Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 02 czerwca 2015 r., sygn. akt I Co 277/15

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, iż nadać mu brzmienie:

- 1) zmienić postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu R. J. z dnia 02 marca 2015 r. w sprawie KM 1604/14 w ten sposób, że uchylić je w punkcie 2 w zakresie opłaty stosunkowej;
- 2) oddalić skargę w pozostałym zakresie;
- 3) zasądzić od dłużnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. solidarnie na rzecz wierzycieli I. A. i P. A. kwotę 177 (sto siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego;

II. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie;

III. zasądzić od wierzycieli I. A. i P. A. solidarnie na rzecz dłużnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy w Świnoujściu:

I. zmienił postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu R. J. z dnia 02 marca 2015 roku w sprawie KM 1604/14 w ten sposób, że:

- ustalonymi w pkt 2) postanowienia kosztami postępowania egzekucyjnego w całości obciążył dłużnika,

- w pkt 16) postanowienia w miejsce wezwania do zapłaty wierzycieli I. A., P. A. kwoty 30.338,65 zł tytułem zwrotu wydatków gotówkowych oraz opłaty stosunkowej w wysokości 5%, która należy przekazać na konto Komornika - wezwał do zapłaty dłużnika (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwoty 31.467,83 zł tytułem zwrotu wydatków gotówkowych oraz opłaty stosunkowej w wysokości 5%, którą należy przekazać na konto Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu R. J.: Bank (...) S.A. IO/Ś. (...) lub wpłacić w kancelarii w terminie siedmiu dni, pod rygorem wyegzekwowania tej kwoty;

II. oddalił skargę w pozostałym zakresie;

III. zasądził od dłużnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. solidarnie na rzecz wierzycieli I. A., P. A. kwotę 177 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd I instancji podniósł, iż skarga zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd wskazał, iż w skardze wierzyciele pierwotnie zaskarżyli postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu R. J. z dnia 02 marca 2015 roku wydane w sprawie Km 1604/14 w całości, wnosząc w tym zakresie o jego uchylenie w całości. Natomiast w piśmie z dnia 25 maja 2015 r. (data wpływu do Sądu) zmodyfikowali swoją skargę w zastępstwie wniosku o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenia zwrotu kosztów postępowania wnosząc o zmianę postanowienia w zakresie pkt 2) i 3) poprzez obciążenie dłużnika kosztami niezbędnymi do prowadzenia postępowania egzekucyjnego w wysokości 31.467,82 zł, kosztami zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 3.600 zł przyznanymi pełnomocnikowi dłużnika Ł. P.. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, iż wierzyciele zaskarżyli postanowienie w całości, przy czym wnieśli o zmianę jedynie dwóch punktów orzeczenia w zakresie obciążenia wierzycieli kosztami postępowania egzekucyjnego oraz kosztami zastępstwa procesowego. Z uzasadnienia skargi wynika, że skarżą oni wydane postanowienie w całości, a w szczególności podnoszą zasadność rozstrzygnięcia zawartego w pkt 1 postanowienia w zakresie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek dłużnika. Według Sądu I instancji, pomimo, że wnioski skargi nie korelują z zakresem zaskarżenia, należało uczynić przedmiotem rozpoznania wszystkie rozstrzygnięcia zawarte w postanowieniu, a w szczególności w pkt 1), tj. w zakresie umorzenia postępowania egzekucyjnego oraz w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt 2) postanowienia, tj. w zakresie obciążenia kosztami postępowania w całości wierzycieli.

Sąd Rejonowy zauważył, iż skarżący podnieśli, że Komornik umarzając postępowanie dopuścił się naruszenia art. 825 pkt 2) k.p.c., który stanowi, że organ egzekucyjny umorzy postępowanie w całości lub części na wniosek, jeżeli prawomocnym orzeczeniem tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności albo orzeczenie, na którym oparto klauzulę wykonalności zostało uchylone lub utraciło moc. Sąd zaznaczył, iż postanowienie referendarza sądowego w Sądzie Okręgowym w Szczecinie z dnia 20 lutego 2015 r., sygn. akt I Nc 222/14, stwierdzające na podstawie art. 505 § 3 k.p.c. utratę mocy wydanego nakazu zapłaty w całości, może stanowić podstawę do umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek, który w niniejszej sprawie złożył dłużnik. Przepis ten wskazuje bowiem, że przymiotem prawomocności musi charakteryzować się jedynie postanowienie o utracie wykonalności tytułu wykonawczego, natomiast druga kategoria orzeczeń powodująca umorzenie postępowania na wniosek to orzeczenia, w których stwierdza się, że orzeczenia na których oparto klauzulę wykonalności, zostały uchylone lub utraciły moc. W niniejszej sprawie postanowienie referendarza sądowego należy do drugiej ze wskazanych kategorii, bowiem stwierdza utratę mocy nakazu zapłaty, któremu została nadana klauzulą wykonalności i na podstawie, którego egzekucja została wszczęta. Sąd I instancji nadmienił, iż postanowienie referendarza nie podlega zaskarżeniu, a zatem jest prawomocne z dniem wydania.

Sąd Rejonowy podniósł, iż Sąd Okręgowy w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, stwierdził jego prawomocność i opatrzył go klauzulą wykonalności. Na tej podstawie wierzyciele złożyli wniosek egzekucyjny. Następnie, w dniu 30 stycznia 2015 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie uchylił zarządzenie o prawomocności nakazu zapłaty z dnia 03 października 2014 r., z powodu nieprawidłowego awizowania przesyłki zawierającej nakaz zapłaty kierowanej do pozwanego. W ocenie Sądu I instancji skoro referendarz wydał

postanowienie o utracie mocy przez nakaz zapłaty na podstawie art. 505 § 3 k.p.c., musiał uczynić to na wniosek pozwanego, w wyniku złożenia przez niego skutecznego sprzeciwu od wydanego nakazu zapłaty. Sąd zaznaczył, iż w przypadku wniesienia skutecznego sprzeciwu nakaz zapłaty wydany w postępowaniu upominawczym traci moc, co jednak nie musi oznaczać zniweczenia roszczenia powoda. Utrata mocy przez nakaz oznacza, że orzeczenie przestaje istnieć, a dalsze postępowanie toczy się na drodze właściwego postępowania (zwykłego lub odrębnego) według przepisów o postępowaniu przed sądami pierwszej instancji. Z tych względów sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym jest środkiem zaskarżenia o charakterze restytucyjnym (sprawa powraca do początkowego etapu, jak gdyby zaskarżone orzeczenie nie zostało wydane). Dodał, iż na skutek nieprawidłowego doręczenia wydanego nakazu zapłaty strona pozwana (tutaj dłużnik) nie mogła skorzystać z przysługującego jej środka zaskarżenia w postaci sprzeciwu od wydanego nakazu zapłaty. Sąd Okręgowy konwalidował to uchybienie.

Sąd Rejonowy zauważył, iż skarżący złożyli skargę na postanowienie referendarza sądowego w przedmiocie stwierdzenia utraty mocy przez wydany nakaz zapłaty, która na powyższe postanowienie nie przysługuje, bowiem zgodnie z art. 398²² § 1 k.p.c., na orzeczenia referendarza sądowego co do istoty sprawy oraz na orzeczenia kończące postępowanie, jak również na orzeczenia, o których mowa w art. 394 § 1 pkt 1, 2, 42 i 5-9 k.p.c., przysługuje skarga, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Sąd wskazał, iż wydane postanowienie nie orzeka co do istoty sprawy, nie kończy też postępowania w sprawie, gdyż sprawa (objęta żądaniem pozwu złożonego przez powodów) podlega rozpoznaniu w trybie postępowania zwykłego, a nakaz zapłaty utracił moc na skutek wniesienia skutecznego sprzeciwu. Sąd I instancji dodał, iż wniesienie skutecznego sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym powoduje automatycznie utratę jego mocy prawnej, zaś postanowienie o utracie mocy jest wydawane na wniosek pozwanego i ma charakter deklaratoryjny, potwierdzający określony skutek, który nastąpił. Nie ma charakteru ocenego i jego wydanie nie jest obligatoryjne. Stanowi natomiast podstawę do umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek dłużnika, stwierdza bowiem, że orzeczenie, na którym oparto klauzulę wykonalności utraciło moc. Sąd uznał zatem, iż zarzuty wierzycieli są we wskazanym zakresie bezpodstawne.

Sąd Rejonowy podniósł, iż kolejny zarzut wierzycieli odnosił się do bezzasadnego obciążenia ich kosztami postępowania egzekucyjnego. W ocenie Sądu Komornik bezzasadnie obciążył wierzycieli kosztami postępowania egzekucyjnego uznając, że wszczęcie egzekucji było niecelowe. Wierzyciele uzyskali skuteczny, prawidłowy tytuł wykonawczy na podstawie, którego złożyli wniosek egzekucyjny. Na tej podstawie Komornik wszczął postępowanie egzekucyjne. Sąd I instancji podkreślił, że w myśl art. 804 k.p.c. komornik nie bada zasadności ani wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym, bada zatem złożony przez wierzyciela tytuł wykonawczy jedynie pod względem formalnym. Złożony przez wierzycieli tytuł spełniał wszystkie wymagane prawem przesłanki. Nadmieniał, iż w dniu złożenia wniosku egzekucyjnego wierzyciele nie dysponowali informacjami na temat skuteczności doręczenia nakazu zapłaty pozwanemu i nie mogli nawet domniemywać, że nakaz nie jest prawomocny, skoro otrzymali z Sądu nakaz zapłaty zaopatrzonego w klauzulę wykonalności ze stwierdzeniem prawomocności. Sąd Rejonowy uznał zatem, iż wszczęli postępowanie w dobrej wierze, w celu wyegzekwowania należności wynikających z prawomocnego orzeczenia, poprzez przymus egzekucyjny dokonany przez organ państwowy do tego powołany z mocy ustawy.

Zdaniem Sądu Komornik w uzasadnieniu wydanego postanowienia o umorzeniu postępowania nie wykazał zasadności obciążenia kosztami egzekucji wierzycieli. Nie wykazał, iż zachodzą okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 49 ust. 4 u.k.s.e. wbrew ogólnej zasadzie, że kosztami celowej egzekucji obciążany jest dłużnik. Sąd I instancji przychylił się do twierdzenia wierzycieli, że nie mogą oni ponosić ujemnych konsekwencji nieprawidłowego doręczenia przesyłki przez sąd. Nadmieniał przy tym, iż ustawa nie wskazuje jednak wprost, co oznacza, że egzekucja jest niecelowa. Sąd zwrócił uwagę, iż wierzyciele wszczęli postępowanie egzekucyjne nie wiedząc o przeszkodach prawnych uniemożliwiających stwierdzenie prawomocności nakazu zapłaty poprzez jego wadliwe doręczenie pozwanym, gdyż uzyskali tytuł wykonawczy, tj. prawomocny nakaz zapłaty zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, zatem zmierzali do realizacji swego prawa podmiotowego stwierdzonego orzeczeniem sądu i nie wiedzieli o przeszkodzie w realizacji tego obowiązku. Dłużnik też dał powód do wszczęcia egzekucji, gdyż w świadomości wierzycieli nie spełnił dobrowolnie obowiązku stwierdzonego tytułem wykonawczym. Sąd Rejonowy zaznaczył, iż wierzyciele słusznie wskazali, że nakaz zapłaty został wydany w dniu 30 czerwca 2014 r. i do czasu

złożenia wniosku egzekucyjnego zachowanie dłużnika nie pozwalało wierzycielom sądzić, że ich roszczenie zostanie dobrowolnie zaspokojone, stąd też skorzystali z przysługujących im środków przymusu celem realizacji swego roszczenia. Wierzyciele nie mieli też świadomości, że ich roszczenie nie może zostać przymusowo zaspokojone (ze względu na wady tytułu wykonawczego). Sąd I instancji doszedł zatem do przekonania, że wierzyciele celowo wszczęli postępowanie egzekucyjne i zgodnie z art. 770 k.p.c. to dłużnik, a nie wierzyciele powinni być obciążeni jego kosztami.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy postanowił uwzględnić skargę w zakresie pkt 2) postanowienia Komornika i zmienić rozstrzygnięcie zawarte w tym punkcie poprzez obciążenie kosztami niezbędnymi do celowego przeprowadzenia postępowania egzekucyjnego dłużnika. Sąd nie znalazł uchybień co do poprawności ustalenia wysokości poniesionych kosztów, jak też opłat egzekucyjnych. Sąd I instancji postanowił także zmienić pkt 16) postanowienia poprzez wezwanie do zapłaty dłużnika (w miejsce wezwania wierzycieli) kwoty 31.467,83 zł, tytułem zwrotu wydatków gotówkowych oraz opłaty stosunkowej - 5%, którą należy przekazać na konto komornika. Sąd postanowił też zmienić kwotę kosztów, która obciążać będzie dłużnika, gdyż Komornik obciążył wierzycieli kwotą 30.338,65 zł (koszty egzekucyjna plus opłata egzekucyjna, po odliczeniu zaliczek gotówkowych wpłaconych w toku egzekucji przez wierzycieli). Natomiast dłużnik, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 770 k.p.c., powinien zwrócić wierzycielowi koszt celowej egzekucji, zatem również koszty wniesionych przez wierzycieli zaliczek na poczet czynności komornika. Komornik stwierdził, że wierzyciele wnieśli tytułem zaliczek kwotę 1.129,18 zł. Zatem Sąd postanowił doliczyć tę kwotę do kwoty niepokrytych kosztów egzekucji, tj. 30.338,65 zł i wezwać do jej zapłaty dłużnika.

Sąd Rejonowy wskazał, iż skarga dotycząca pkt 1 postanowienia Komornika w zakresie umorzenia postępowania egzekucyjnego zasługiwała na oddalenie, gdyż nie dopatrył się uchybień podniesionych w skardze wierzycieli. Zaznaczył też, iż na oddalenie zasługiwała również skarga dotycząca pkt 3 wydanego postanowienia. Sąd podniósł, iż wierzyciele w skardze wnieśli o zmianę wskazanego punktu postanowienia poprzez obciążenie dłużnika kosztami zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 3.600 zł przyznanymi pełnomocnikowi dłużnika adwokatowi Ł. P.. W ocenie Sądu I instancji umknęło jednak uwadze skarżących, że postanowieniem z dnia 06 marca 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu R. J. sprostował pkt 3 postanowienia z dnia 02 marca 2015 r. i przyznał wierzycielom, których w tym postępowaniu reprezentował radca prawny A. W., koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 3.600 zł i w całości obciążył nimi dłużnika oraz orzekł o obowiązku ich zwrotu na rzecz wierzycieli. Zatem koszty zastępstwa prawnego zostały zasądzone od dłużnika zgodnie z wolą wierzycieli. Natomiast koszty zastępstwa prawnego dłużnika zostaną pokryte przez samego dłużnika i wierzyciele nie będą nimi obciążeni, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za koszty postępowania egzekucyjnego.

Zdaniem Sądu Rejonowego na oddalenie zasługiwała także skarga w zakresie pkt 4 postanowienia Komornika, w którym Komornik postanowił pozostawić tytuł egzekucyjny w aktach sprawy. Sąd wskazał, iż w przypadku nie wyegzekwowania należności objętych tytułem wykonawczym, komornik zgodnie z art. 816 k.p.c. powinien zwrócić tytuł wierzycielowi, a zostawić w aktach sprawy w przypadku wyegzekwowania całej należności, ale skoro orzeczenie, na którym oparto klauzulę wykonalności utraciło moc, oznacza to, że na podstawie tego tytułu wierzyciel nie będzie mógł już dochodzić żadnych należności (co niekoniecznie oznacza całkowite unicestwienie roszczeń wierzycieli, gdyż postępowanie w przedmiocie roszczenia nadal się toczy). Tytuł wykonawczy należało zatem pozostawić w aktach postępowania. Nie oznacza to wcale wbrew zarzutom wierzycieli, że komornik nadal uznaje istnienie tytułu wykonawczego, skoro zdecydował go pozostawić w aktach, użył jedynie konkretnej nazwy dla zidentyfikowania przedmiotu postanowienia, gdyż orzeczenie to stanowiło tytuł wykonawczy.

Sąd I instancji oddalił też skargę dotyczącą pkt 5 postanowienia Komornika o uchyleniu dokonanych czynności egzekucyjnych uznając, iż Komornik nie dopuścił się żadnych naruszeń w tym zakresie, gdyż zgodnie z art. 826 k.p.c. umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje uchylenie czynności egzekucyjnych.

Sąd oddalił również skargę wierzycieli w zakresie od punktu 6 do 15 skarżonego postanowienia, gdyż w tych punktach Komornik umorzył wszczętą egzekucję z nieruchomości dłużnika, co było skutkiem umorzenia postępowania egzekucyjnego w całości i wniosku dłużnika.

Według Sądu Rejonowego, skoro skarga została co do zasady uwzględniona, zbędne okazało się rozpoznawanie alternatywnego wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej.

O kosztach postępowania w punkcie 3 sentencji postanowienia Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c.

Z powyższym postanowieniem nie zgodził się dłużnik, który w wywiedzionym zażaleniu zaskarżył postanowienie w części tj. co do punktu I oraz III i wniósł o jego zmianę w zaskarżonej części i nie obciążanie go obowiązkiem zapłaty kosztów postępowania egzekucyjnego, ewentualnie o zmianę postanowienia w zaskarżonej części i obciążenie w całości wierzycieli kosztami postępowania egzekucyjnego albo w tym zakresie uchylenie zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania. Ponadto skarżący wniósł o dopuszczenie i o przeprowadzenie dowodu z dokumentów: a) pisma dłużnika z dnia 4 lutego 2015 r. żądającego wystąpienia z wnioskiem o umorzenie postępowania egzekucyjnego; b) zarządzenia z dnia 30 stycznia 2015 r. o uchyleniu zarządzenia o prawomocności nakazu zapłaty, sygn. akt I Nc 222/14; c) zarządzenia z dnia 3 października 2014 r. o prawomocności nakazu zapłaty z dniem 10 sierpnia 2014 r.; oraz d) pisma pełnomocnika wierzycieli z dnia 10 lutego 2015 r., wszystkie na okoliczność tego, że prowadzenie egzekucji przez wierzycieli było niecelowe oraz pozostałej treści wynikającej z tychże pism. Jednocześnie skarżący wyjaśnił, że dopiero w chwili obecnej może zgłosić takie wnioski dowodowe, ponieważ nie miał żadnej wiedzy na temat toczącego się postępowania a skargę na czynności Komornika oraz pozostałą korespondencję w sprawie otrzymał dopiero równocześnie ze skarżonym postanowieniem. Niezależnie od powyższego skarżący zaznaczył, iż przeprowadzenie tychże dowodów w żadnym razie nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Skarżący wniósł także o zasądzenie od wierzycieli na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Skarżący zarzucił postanowieniu naruszenie:

art. 49 ust. 5 u.k.s.e. mające istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez jego niezastosowanie, i w efekcie obciążenie dłużnika kosztami postępowania egzekucyjnego w sytuacji, gdy w toku postępowania egzekucyjnego nie wyegzekwowano żadnej części świadczenia;

art. 49 ust. 4 u.k.s.e. w zw. z art. 49 ust. 2 a u.k.s.e. mające istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez błędne przyjęcie, że kontynuowanie przez wierzycieli postępowania egzekucyjnego nie było niecelowe i tym samym uznanie, że nie zachodzi podstawa do obciążenia wierzycieli kosztami postępowania egzekucyjnego;

art. 49 ust 2 u.k.s.e. w zw. z art. 770 k.p.c. poprzez ich zastosowanie i bezpodstawne obciążenie dłużnika kosztami postępowania egzekucyjnego.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, iż w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty utracił moc z mocy prawa, natomiast wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego został złożony wyłącznie przez dłużnika. W związku z tym, zastosowanie powinien znaleźć art. 49 ust. 5 u.k.s.e. zgodnie z którym w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego z innych przyczyn, niż wskazane w ust. 2, komornik nie pobiera opłaty od tej części świadczenia, która nie została wyegzekwowana. Skarżący zwrócił uwagę, iż w uzasadnieniu postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu z dnia 2 marca 2015 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego na wniosek dłużnika wyraźnie wskazano, że na rzecz wierzyciela wyegzekwowano i przekazano kwotę: 0,00 zł. Komornik nie wyegzekwował żadnego świadczenia, zatem zgodnie z treścią art. 49 ust. 5 u.k.s.e. Komornik nie może pobrać od dłużnika żadnej opłaty.

Skarżący stwierdził, iż o niecelowym wszczęciu postępowania egzekucyjnego można mówić także w sytuacji, gdy doszło do pewnych zdarzeń w toku egzekucji. Wskazał, iż pismem z dnia 4 lutego 2015 r. pełnomocnik dłużnika powołując się na treść art. 825 pkt 1 k.p.c., zwrócił się aby wierzyciele wystąpili z wnioskiem o umorzenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu w sprawie o sygn. akt Km 1604/14. Do tego pisma załączono zarządzenie z dnia 30 stycznia 2015 r., sygn. akt I Nc 222/14 uchylające

zarządzenie o prawomocności nakazu zapłaty z 3 października 2014 r. z powodu nieprawidłowego awizowania przesyłki zawierającej nakaz zapłaty (załączono także to uchylone zarządzenie).

W ocenie skarżącego wierzyciele mieli zatem świadomość tego, że zostało wydane takie zarządzenie oraz, że jedynie kwestią czasu jest to, że zostanie wydane postanowienie stwierdzające na podstawie art. 505 § 3 k.p.c. że wydany nakaz zapłaty utracił moc w całości. Skarżący dodał, iż z ww. zarządzenia z dnia 30 stycznia 2015 r. jasno wynikało, że uchylenie zarządzenia o prawomocności nastąpiło z powodu nieprawidłowego awizowania przesyłki zawierającej nakaz zapłaty. Nadmieniał, iż w odpowiedzi wierzyciele odmówili wystąpienia z takim wnioskiem, powołując się na niezgodne z prawem twierdzenie, z którego wynika jakoby tylko „wzruszenie” klauzuli wykonalności uzasadniałoby wystąpienie z takim wnioskiem. Tym samym jasne było, że wierzyciele nie wystąpią z wnioskiem o umorzenie postępowania egzekucyjnego nawet w razie wydania postanowienia stwierdzającego na podstawie art. 505 § 3 k.p.c., że wydany nakaz zapłaty utracił moc w całości. Mimo zatem, że dłużnik umożliwił wierzycielom skorzystanie z bardzo korzystnej dla nich sytuacji, to dalej zamierzali oni prowadzić egzekucję, o której już wiedzieli, że jest niecelowa.

Według skarżącego rażąco jest obciążanie go kosztami postępowania egzekucyjnego w przedmiotowej sprawie. Skarżący podkreślił, iż nie doręczono mu skutecznie nakazu zapłaty i nie miał żadnej wiedzy o toczącym się postępowaniu. Zaznaczył, iż w dniu 24 listopada 2014 r. K. L. - Prezes Zarządu pozwanej spółki, odebrała wysłane przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu R. J. zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z nieruchomości oraz wezwanie do zapłaty należności. W pismach tych jako tytuł wykonawczy wskazano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 czerwca 2014 r. wydany przez Sąd Okręgowy w Szczecinie, sygn. akt I Nc222/14. Skarżący zwrócił uwagę, iż dopiero z tą chwilą dowiedział się o tym, że w stosunku do niego wytoczono jakiegokolwiek powództwo, a tym bardziej, że został wydany nakaz zapłaty. Nadmieniał, iż już odniósł negatywne skutki w związku z wydaniem nakazu zapłaty i wszczęciem postępowania egzekucyjnego (mimo braku skutecznego doręczenia mu tego nakazu), a zaskarżone postanowienie obciążające go kosztami postępowania egzekucyjnego jedynie bardzo potęguje te dolegliwości.

W odpowiedzi na zażalenie wierzyciele wnieśli o oddalenie zażalenia dłużnika oraz zasądzenie od dłużnika na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego sprawowanego przez radcę prawnego w wysokości określonej według norm przepisanych. Ponadto wnieśli też o przeprowadzenie dowodów z wymienionych dokumentów znajdujących się w aktach sprawy o sygn. I Nc 222/14, z ich powództwa przeciwko dłużnikowi.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie dłużnika należało uwzględnić w przeważającej części.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji nieprawidłowo stwierdził, iż ustalonymi w punkcie 2 zaskarżonego postanowienia Komornika sądowego powinien zostać obciążony dłużnik. Mając bowiem na uwadze okoliczności sprawy, które doprowadziły do umorzenia postępowania należało uznać, iż Komornik nie powinien być w ogóle pobierać opłaty stosunkowej.

Zgodnie z przepisem art. 49 ust. 5. ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (u.k.s.e.), w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego z innych przyczyn, niż wskazane w ust. 2, komornik nie pobiera opłaty od tej części świadczenia, która nie została wyegzekwowana. Przepis art. 49 ust. 2 u.k.s.e. stanowi zaś, iż w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 Kodeksu postępowania cywilnego komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/20 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

W rozpoznawanej sprawie umorzenie postępowania egzekucyjnego nastąpiło na wniosek dłużnika w związku z utratą mocy przez tytuł wykonawczy, na podstawie którego była prowadzona egzekucja. Bezspornie zatem umorzenie postępowania nastąpiło z innych przyczyn niż wskazane w art. 49 ust. 2 u.k.s.e., w związku z czym zastosowanie ma przepis ust. 5 powyższego artykułu. Tym samym zostały spełnione przesłanki na podstawie których Komornik nie powinien był pobierać opłaty od niewyegzekwowanej części należności. Jak zaś trafnie podniósł skarżący, z akt postępowania egzekucyjnego wynika jednoznacznie, że Komornik, mimo licznych czynności, nie wyegzekwował od dłużnika jakiegokolwiek należności a zatem należało uznać, iż ustalona w zaskarżonym postanowieniu Komornika opłata stosunkowa jest nienależna i w tym zakresie postanowienie to należało zmienić poprzez jego uchylenie w zakresie ustalenia wysokości opłaty stosunkowej.

W pozostałym zakresie, wbrew stanowisku Sądu I instancji, skarga wierzycieli okazała się niezasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Zdaniem Sądu Odwoławczego, ustalone przez Komornika wydatki poniesione w toku postępowania powinny obciążać wierzycieli, tak jak stwierdził w zaskarżonym postanowieniu Komornik. Podkreślić należy, iż postępowanie egzekucyjne jest wszczynane przez wierzyciela na jego ryzyko, gdyż egzekucja może okazać się bezskuteczna bądź z różnych przyczyn niemożliwa do przeprowadzenia np. w przypadku utraty mocy przez tytuł wykonawczy na podstawie którego została wszczęta.

Zgodnie z przepisem art. 39 u.k.s.e., Komornikowi należy się zwrot wydatków gotówkowych poniesionych w toku egzekucji tylko w zakresie określonym ustawą (ust.1). Wydatkami, o których mowa w ust. 1, są zaś:

- 1) należności biegłych;
- 2) koszty ogłoszeń w pismach;
- 3) koszty transportu specjalistycznego, przejazdu poza miejscowość, która jest siedzibą komornika, przechowywania i ubezpieczania zajętych ruchomości;
- 4) należności osób powołanych, na podstawie odrębnych przepisów, do udziału w czynnościach;
- 5) koszty działania komornika, o których mowa w art. 8 ust. 11, poza terenem rewiru komorniczego;
- 6) koszty doręczenia środków pieniężnych przez pocztę lub przelewem bankowym;
- 7) koszty uzyskiwania informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego lub wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia;
- 8) koszty doręczenia korespondencji, za wyjątkiem kosztów doręczenia stronom zawiadomienia o wszczęciu egzekucji bądź postępowania zabezpieczającego.

Z kolei przepis art. 42 ust 2 zdanie pierwsze u.k.s.e., stanowi, iż w przypadku gdy postępowanie egzekucyjne okaże się w całości lub w części bezskuteczne, wydatki poniesione przez komornika, które nie zostały pokryte z wyegzekwowanej części świadczenia, obciążają wierzyciela.

Bezspornym jest, iż w niniejszym postępowaniu zachodzi sytuacja określona w cytowanym przepisie, wobec czego określone w zaskarżonym postanowieniu wydatki komornika powinni ponieść wierzyciele. Skarga w tym zakresie okazała się zatem bezzasadna i podlegała oddaleniu.

Należało jednak podzielić stanowisko Sądu Rejonowego w przedmiocie kosztów postępowania skargowego. Nie ulega wątpliwości, iż w przeważającej części żądanie skargi zostało uwzględnione, gdyż wierzyciele nie są obecnie zobowiązani do pokrycia opłaty stosunkowej określonej przez Komornika a jedynie do pokrycia wydatków Komornika. Mając zatem na uwadze, że kwota opłaty stosunkowej wynosiła 30.011,52 zł, zaś kwota wydatków 1.456,31 zł, nie ulega

wątpliwości, iż wierzyciele wygrali sprawę w 95,4%, wobec czego dłużnik na podstawie art. 100 k.p.c., winien zwrócić im solidarnie całość poniesionych przez nich kosztów postępowania skargowego, na które składają się koszt opłaty od skargi w kwocie 100 zł, koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, oraz koszty zastępstwa procesowego, które zgodnie z przepisem § 10 pkt. 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r., w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu wynoszą 60 zł. Łącznie zatem koszty postępowania skargowego wyniosły 177 zł i w takiej kwocie zostały zasądzone.

Mając powyższe rozważania na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., w zw. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie I postanowienia.

Zażalenie dłużnika z przyczyn wskazanych powyżej okazało się niezasadne w przedmiocie kosztów postępowania skargowego i z tych względów zostało w tej części na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., oddalone o czym orzeczona w punkcie II postanowienia.

Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Okręgowy oparł o treść przepisu art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Zażalenie dłużnika zostało uwzględnione w przeważającej części w związku z czym wierzyciele jako przegrywający postępowanie winni zwrócić mu solidarnie poniesione przez skarżącego koszty postępowania zażaleniowego, na które złożyły się: koszt opłaty od zażalenia w kwocie 30 zł oraz koszty zastępstwa prawnego, które zgodnie z przepisem § 11 pkt. 8 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r., w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wynoszą 60 zł. Łącznie zatem koszty postępowania zażaleniowego wyniosły 90 zł i w takiej wysokości zostały zasądzone.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie III postanowienia.

Zarządzenia:

1. odnotować i zakreślić,
2. doręczyć odpis pełn. wierzycieli i dłużnika, oraz komornikowi wraz z jego aktami,
3. po nadejściu zwrotek akta zwrócić SR,

dnia 5 października 2015 r. k